

دانشکده
قالب نگارش طرح درس ترمی
نیمسال اول ۹۸-۹۹

عنوان درس : تشریح قلب و عروق (آناتومی)

مخاطبان: دانشجویان پزشکی ترم دوم

تعداد واحد: ۱/۵ واحد سهم استاد از واحد: ۰/۷۵ واحد

عملی: ۱/۵ واحد (۶ گروه ۰/۲۵ واحدی)

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: آزاد

زمان ارائه درس: سه شنبه ها ۸-۱۰

مدرس: دکتر ایرج رشیدی

پیش نیاز: مقدمات علوم

تشریحی

تعداد دانشجویان : ۹۲ نفر

هدف کلی دوره: دانشجو باید، ساختار آناتومیکی اجزای مختلف دستگاه قلب و عروق را یاد بگیرد.

اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف)

- ۱- جلسه اول: آشنایی دانشجویان با کلیات استخوان بندی قفسه سینه و دنده ها و مهره های ستون مهره ای
- ۲- جلسه دوم: آشنایی دانشجویان با استخوان استرنوم، تقسیم بندی مفاصل، مفاصل قفسه سینه و نکات بالینی مربوط به استخوان بندی قفسه سینه و مفاصل آن
- ۳- جلسه سوم: آشنایی دانشجویان با عضلات جدار قفسه سینه شامل: عضلات تنفسی و مجاور و دیافراگم
- ۴- جلسه چهارم: آشنایی دانشجویان با عروق و اعصاب جدار قفسه سینه
- ۵- جلسه پنجم: آشنایی دانشجویان با تقسیم بندی مدیاستینوم و ساختار قلب
- ۶- جلسه ششم: آشنایی دانشجویان با سیستم هدایتی قلب، پریکاردیوم، شبکه های قلبی، سینوس های پریکاردی و آناتومی سطحی قلب و صدای دریچه های قلب

۷- جلسه هفتم: آشنایی دانشجویان با شریان های بدن

۸- جلسه هشتم: آشنایی دانشجویان با وریدهای بدن

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول: آشنایی دانشجویان با کلیات استخوان بندی قفسه سینه و دنده ها و مهره های ستون مهره ای

اهداف ویژه جلسه اول: آشنایی دانشجویان با تقسیم بندی استخوان های بدن، قسمت های مختلف یک مهره تیپیک، تفاوت های آناتومیکی مهره های ناحیه ی گردن، سینه و کمر، ساختار آناتومیکی و تقسیم بندی دنده ها، نکات بالینی استخوان بندی قفسه ی سینه.

هدف کلی جلسه دوم: آشنایی دانشجویان با استخوان استرنوم، تقسیم بندی مفاصل، مفاصل قفسه سینه و نکات بالینی مربوط به استخوان بندی قفسه سینه و مفاصل آن

اهداف ویژه جلسه دوم: آشنایی دانشجویان با ساختار آناتومیکی استخوان استرنوم و نحوه ی اتصال دنده ها با استرنوم، کلیاتی مربوط به مفاصل بدن، انواع مفاصل در قفسه بندی سینه، نکات بالینی در ارتباط با دنده ها، فضاهای بین دنده ای، ستون مهره ها و مفاصل قفسه ی سینه.

هدف کلی جلسه سوم: آشنایی دانشجویان با عضلات جدار قفسه سینه شامل: عضلات تنفسی و مجاور و دیافراگم

اهداف ویژه جلسه سوم: آشنایی دانشجویان با صفحات بدن، فضاهای بین دنده ای، عضلات تنفسی جدار قفسه ی سینه بویژه عضلات بین دنده ای، عضلات مجاور قفسه ی سینه، ساختار آناتومیکی دیافراگم، سوراخ های دیافراگم و عناصر عبوری از آنها، عمل عضلات تنفسی، فتق های مربوط به سوراخ های دیافراگم.

هدف کلی جلسه چهارم: آشنایی دانشجویان با عروق و اعصاب جدار قفسه سینه

اهداف ویژه جلسه چهارم: آشنایی دانشجویان با شریان های تغذیه کننده جدار قفسه ی سینه شامل شریانهای آگزیلاری، سابکلوین، آئورتای سینه ای، سینه ای داخلی، اعصاب حرکتی عضلات جدار قفسه سینه و دیافراگم و اعصاب حسی جدار قفسه ی سینه، اعصاب بین دنده ای و عصب فرنیکی، وریدهای آزیگوس و همی آزیگوس و مجرای سینه ای.

هدف کلی جلسه پنجم: آشنایی دانشجویان با تقسیم بندی مדיاستینوم و ساختار قلب

اهداف ویژه جلسه پنجم: آشنایی دانشجویان با مדיاستنوم و تقسیم بندی آن، محتویات مדיاستینوم فوقانی و تحتانی، سطوح و کناره های قلب، عناصر فضای درونی دهلیز راست، بطن راست، دهلیز چپ و بطن چپ، ساختار دریچه های قلب، شاخه های شریان کورونری، وریدهای قلبی.

هدف کلی جلسه ششم: آشنایی دانشجویان با سیستم هدایتی قلب، پریکاردیوم، شبکه های قلبی، سینوس های پریکاردی و آناتومی سطحی قلب و صدای دریچه های قلب

اهداف ویژه جلسه ششم: آشنایی دانشجویان با گره های سینوسی دهلیزی و دهلیزی بطنی، لایه های پریکاردیوم قلب، شبکه های سطحی و عمقی قلب، سینوس های پریکاردی مایل و عرضی، آناتومی سطحی قلب، محل شنیدن صداها و دریاچه های قلب.

هدف کلی جلسه هفتم: آشنایی دانشجویان با شریان های بدن

اهداف ویژه جلسه هفتم: آشنایی دانشجویان با تقسیم بندی آئورت، شاخه های آئورت صعودی، شاخه های قوس آئورت، شاخه های آئورتای سینه ای، شاخه های آئورتای شکمی.

هدف کلی جلسه هشتم: آشنایی دانشجویان با وریدهای بدن

اهداف ویژه جلسه هشتم: آشنایی دانشجویان با وناکاوآسوپریور، وناکاوآسوپریور، وریدهای اندام فوقانی و تحتانی، وریدهای سطحی اندامها، ورید پورتال

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۱- قسمت های مختلف یک مهره ی تیپیک را توضیح دهد. تفاوت های مهره های گردنی، سینه ای و کمری را بداند. قسمت های مختلف یک دنده را توضیح دهد و محل مفصل شدن دنده ها را به مهره ها بداند.
- ۱-۲- قسمت های مختلف استرنوم را توضیح دهد. زاویه لوییس را بشناسد و موارد استفاده ی آنرا در کلینیک بداند. محل تخلیه مایع پلورال را در فضای بین دنده ای بداند. حدود مهره ای عناصر مهم را از روی زاوند خاری مهره ها نشان دهد. محل تخلیه ی مایع مغزی نخاعی را از نمای پشتی بیمار نشان دهد.
- ۱-۳- عضلات تنفسی بخصوص عضلات بین دنده ای را توضیح بدهد. قسمت های مختلف دیافراگم و اتصالات آنرا توضیح دهد. عملکرد عضلات تنفسی را بلد باشد. سوراخهای دیافراگم و عناصر عبوری از آنرا بشناسد. انواع فتق ها را بشناسد.
- ۱-۴- منشا شریانهای جدار توراکس را توضیح دهد. شاخه های مختلف شریان توراسیک داخلی را بداند. اعصاب بین دنده ای را توضیح دهد. ریشه ها، مسیر و نواحی تغذیه کننده بوسیله عصب فرنیک را بشناسد. مسیر وریدهای آزیگوس و همی آزیگوس را توضیح دهد.
- ۱-۵- مدیاستینوم و تقسیمات آنرا توضیح دهد. محتویات مدیاستینوم فوقانی، خلفی، میانی و قدامی را بشناسد. سطوح و ناره های قلب را بلد باشد. عناصر درونی دهلیز راست را بلد باشد. دریاچه های دهلیزی بطنی و دریاچه های سینی را توضیح دهد. شریانهای کورونری راست و چپ و شاخه های آنرا شرح دهد.
- ۱-۶- موقعیت و عملکرد گره های سینوسی دهلیزی و دهلیزی بطنی را توضیح دهد. لایه های پریکاردیوم را بشناسد. آناتومی سطحی قلب را بلد باشد. محل شنیدن صداها و دریاچه های قلب را از روی قفسه ی سینه نشان دهد.
- ۱-۷- آئورت و انشعابات آنرا توضیح دهد. شاخه های قوس آئورت را بلد باشد. شریانهای تغذیه کننده اندام فوقانی را بشناسد. شاخه های آئورتای توراسیک را نا ببرد. شاخه های آئورتای شکمی و محل تغذیه هریک را بلد باشد.

شریانهای اندام تحتانی را نام ببرد.

۸-۱- وریدهای سوپریور وناکاو و اینفریور وناکاو و شاخه های تشکیل دهنده ی آنرا توضیح دهد. وریدای سطحی اندام ها را بشناسد. ورید پورتال را شرح دهد.

منابع:

آناتومی گری برای دانشجویان (آناتومی تنه و آناتومی سر و گردن)
استخوان شناسی دکتر بهرام الهی

روش تدریس:

تدریس به شیوه ارائه سخنرانی توسط استاد همراه لپرسش و پاسخ از دانشجویان و مشارکت دانشجویان در تکرار مطالب مهم پس از تدریس استاد در همان جلسه و جلسات بعد.

وسایل آموزشی: استفاده از انیمیشن و فیلم آموزشی با پاورپوینت، ویدیو پروژکتور و وایت بورد.

سنجش و ارزشیابی آزمون

آزمون	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
کوئیز	تشریحی جواب کوتاه	۲۵ درصد	هر جلسه در کلاس عملی	////////////////////
میان ترم	چندگزینه ای	۲۵ درصد	بین ترم	////////////////////
آزمون پایان ترم	چندگزینه ای	۵۰ درصد	آخر ترم	////////////////////

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

حضور فعال دانشجویان در کلاس، مطالعه مطالب درسی هر جلسه پس از تدریس و آمادگی جهت پرسش های کلاسی

جدول زمانبندی درس تشریح سیستم قلب و عروق (آناتومی)

روز و ساعت جلسه : سه شنبه ۱۰-۸

ردیف	تاریخ	موضوع تدریس	استاد
۱	۹۸/۷/۲	مقدمه، ترمینولوژی	دکتر رشیدی
۲	۹۸/۷/۹	ادامه ترمینولوژی	دکتر رشیدی
۳	۹۸/۷/۱۶	استخوان بندی قفسه سینه (دنده ها و مهره ها)	دکتر رشیدی
۴	۹۸/۷/۲۳	استخوان بندی قفسه سینه (استرنوم، مفاصل، نکات بالینی)	دکتر رشیدی
۵	۹۸/۷/۳۰	عضلات جدار قفسه سینه (عضلات تنفسی و مجاور، دیافراگم)	دکتر رشیدی
۶	۹۸/۸/۱۴	عروق و اعصاب جدار قفسه سینه	دکتر رشیدی
۷	۹۸/۸/۲۱	مدیاستینوم، قلب (ساختار خارجی و فضای درونی حفرات قلب)	دکتر رشیدی
۸	۹۸/۸/۲۸	قلب (سیستم هدایتی قلب، پریکاردیوم، آناتومی سطحی و صدای دریچه ها)	دکتر رشیدی
۹	۹۸/۹/۵	دستگاه گردش خون (شریانهای بدن)	دکتر رشیدی
۱۰	۹۸/۹/۱۲	دستگاه گردش خون (وریدهای بدن)	دکتر رشیدی

برنامه عملیاتی مربوط به واحد برنامه ریزی آموزشی

S₁₂ اهداف کوتاه مدت:

- انتصاب مسئول ثلثت با حکم استخدامی برای مرکز مهارت بالینی با اهداف ایجاد انگیزه و حفظ ثبات در مسئول مرکز از طرف معاونت آموزشی دانشگاه (یک ماه)
- مشخص شدن منابع تامین بودجه مورد نیاز مرکز مهارت‌های بالینی و منابع تامین تجهیزات مورد نیاز مرکز (معرفی منبع ثابت) ۳-۴ ماه

مشخص شدن منابع تامین بودجه مرکز مهارت‌های بالینی

اهداف دراز مدت و برنامه عملیاتی:

- تغییر محل مرکز مهارت بالینی از محل فعلی به علت کم بودن فضای فیزیکی فعلی (یکسال)

- تامین حداقل پرسنل پرستاری و خدمات مورد نیاز مرکز که نیروی طرحی و گذرا نبوده و نیروی علاقمند و ثابت باشند (یکسال)

- آموزش سمیولاتورهای حرفه ای و تامین و اختصاص مبلغ ثابت جهت عقد قرارداد یا سمیولاتورها برای آموزش دانشجویان و استفاده در امتحانات OSCE (یکسال)

- اختصاص چارت سازمانی به مرکز مهارت بالینی (یکسال)

- اختصاص بودجه خاص برای مرکز مهارتهای بالینی در هر سال مالی (۳-۴ ماه)

S16 افزایش توانمندی هیات علمی جهت تدوین طرح درس و طرح دوره:

هدف: ۱- ارائه طرح درس توسط کلیه اساتید در درجه اول بالینی و علوم پایه (حداقل یکسال)

۲- ارائه طرح دوره توسط مدیرگروه یا نماینده گروههای پایه یا بالینی با شرط تایید اکثریت اعضای گروه مربوطه (۱۲-۸ ماه)

برنامه عملیاتی:

- گذاشتن کارگلههای متعدد نحوه تدوین طرح درس و طرح دوره با استفاده از اساتیدتوانمند سطح کشور

- کارشناسی علمی طرح درس و طرح دوره های تدوین شده و دادن فیدبک به صاحبان طرح جهت رفع مشکلات

- استفاده از سیستم تشویق و یا ارتقاء برای افراد که اقدام به تدوین طرح درس نموده اند و ایجاد انگیزه در سایر همکاران

فراگیران:

اطمینان از اینکه اساتید نگارنده طرح واقعا "از مندرجات طرح درس تبعیت می کنند(نظر سنجی)